

Camil Petrescu - Patul lui Procust, roman modern

Camil Petrescu este cel care, prin opera lui fundamenteaza principiul sincronismului. Altfel spus, contribuie la sincronizarea literaturii romane cu literatura europeana prin aducerea unor noi principii estetice ca: autenticitatea, substantialitatea, relativismul si prin crearea personajului intelectual, lucid si analitic, in opozitie cu ideile vremii, care promovau "o duzina de eroi plangareti".

Patul lui Procust este un roman expresionist, construit pe voci ideologice avand ca tema problema intelectualului, dar si realitatea social-istorica romaneasca de la inceputul secolului al XX-lea.

Camil Petrescu realizeaza in romanul Patul lui Procust adevarate "dosare de existenta", toate fiind confesiuni de constiinta pe care fiecare personaj-narator le face pe baza reflectarii realitatii in propria constiinta.

Din punct de vedere compozitional, textul e structurat pe doua planuri - corpul propriu-zis si notele de subsol - iar din punct de vedere structural, opera e alcatuita din trei texte: textul T; textul Fred Vasilescu si textul autorului (dovedind trasatura fundamentala a romanului si anume autenticitatea).

Singurul timp care are consistenta si sporeste autenticitatea textului este timpul prezent. Romanul modern nu mai respecta criteriul cronologic in ordonarea evenimentelor, ele sunt redade prin scris, cum le dicteaza memoria afectiva: "isi sprijina", "ma atrage", "imi apare", "mergeam" etc.

Textul T e format din cele trei scrisori ale doamnei Maria T Manescu, adresate autorului. In cele trei documente, personajul feminin se raporteaza la relatarea a doua pasiuni. Un oarecare D., pe care-l cunoaste din copilarie si care o iubeste si iubirea ei pentru un necunoscut: Fred Vasilescu.

Textul Fred Vasilescu, contine jurnalul acestuia adunat sub titlurile intr-o dupa-amiaza de august si Epilog 1. Prima parte este alcatuita din scrisorile lui Ladima adresate Emiliei Rachitaru. Ele sunt citite intr-o dupa-amiaza fierbinte de vara de catre Vasilescu si comentate de Emilia si Fred insusi. In a doua parte se incearca o elucidare a mortii lui George Demetru Ladima.

Textul autorului (Epilog 2), contine precizarile autorului referitoare la moartea lui Ladima.

In notele de subsol se completeaza informatiile oferite in corpul propriu-zis al operei. Se fac referiri cu privire la articolele publicate in ziarul Veacul: "D. Perieteanu a facut mare act de curaj de a atrage atentia ca adevaratul dezastru de la C.F.R. isi are obirsia in combustibilul cu care sunt aprovizionate C.F.R.[...] Caile noastre sunt furnizate de intreprinderile particulare cu o cantitate de 250 de vagoane de carbuni anual. [...] Afirmam ... cu ocazia discutiei la Buget, ca foarte usor si fara nici o atingere serioasa a intereselor miniere se pot reduce cheltuielile la C.F.R. cu mai multe sute milioane, ba prin oarecare sfortari cu miliarde." Alt articol din ziarul Veacul "e intr-adevar de o violenta surprinzatoare de la titlul Portofolii putrede si suflete descompuse pana la afirmatia ca: ne

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

aflam nu numai in fata unui proces de un sadic cinism, care impune astazi Statul jefuit sa plateasca, tot el, pagubasul, comisiunile prevaricatorilor in suma probabil de miliarde, dar si a unui act de demnitate politica, sortit sa duca la ruina statul actual, prin secaturirea tezaurului si prin distrugerea oricarui prestigiu de guvernament".

Alta referire e facuta cu privire la personajul Fred Vasilescu: "aceasta reputatie de prost si incult , de care se bucura F.V., Luminaru era... falsa [...] m-a surprins spiritul lui domol dar foarte aplicat [...] avea o lectura de tanar diplomat francez si de amator de cai, englez in acelasi timp [...] la curent cu noutatile si curiozitatea practice ale culturii [...] blond ca un amoret de teatru englezesc, uneori prea tacut". (acest fragment, precum si alte pasaje: "Emilia, fata asta blonda ssau mai mult spalacita, grasuta si vulgara", "femeia cu respiratia groasa", "esti un copil", "femeia pe care o iubea {Ladima}", "Emilie ideala, buna, suava", "cobora oarecum ca o printesa", demonstreaza caracterul de pluriperspectivism al romanului). Ceea ce asigura omogenitatea cartii este naratiunea la persoana I.

Camil Petrescu prefera stilul anticalofil, adica exprimarea concisa si exacta a ideilor, "trairilor, conceptiilor, ca intr-un proces verbal". El foloseste un limbaj elevat, fara prea multe expresii populare: "Arta n-are de-a face cu ortografia ... Scrisul corect e piinea profesorilor de limba romana. Nu e obligatoriu decat pentru cei care nu sunt scriitori. Marii creatori sint mai abundenti in greseli de ortografie decat bancherii. Eminescu a scris mai putin ortografic decat oricare dintre poetii care l-au urmat si l-au imitat... E indreptat, cind e tiparit, de editorii lui critici. Ortografia o poate cunoaste orice elev premiat in clasa cincea de liceu. [...] Stilul frumos e opus artei... e ca dictiunea in teatru, ca scrisul caligrafic in stiinta. [...] un scriitor e un om care exprima in scris cu o liminara sinceritate ceea ce a simtit, ceea ce a gandit, ceea ce l s-a intamplat in viata, lui si celor pe care l-a cunoscut, sau chiar obiectelor neinsufletite. Fara ortografie, fara compozitie, fara stil si chiar fara caligrafie".

O alta caracteristica, care ajuta la definirea romanului Patul lui Procust de Camil Petrescu, ca unul modern, este substantielitatea. Ea este evidenta prin cele doua aspecte ale existentei umane, iubirea si demnitatea ca substanta a vietii. Iubirea reprezinta aspiratie si dezamagire, profunda si incerta, fiecare personaj trecand de la o stare la alta, de la extaz la fericire. Initial, Ladima, un intelectual, iubeste orbeste si pasional o persoana inferioara lui, care profita de el (pentru obtinerea de bilete la teatru si alte evenimente mondene, pentru obtinerea unui post la Teatrul National si pentru obtinerea unor roluri importante) pe nume Emilia Rachitaru. Dupa ce isi da demisia de la ziarul Veacul (o gazeta de critica), este bombardat de catre fostii lui colegi gazetari, cu injurii si batjocori. in acea etapa a vietii lui, el reuseste sa indeparteze obiectul opac din fata ochilor sai si vede adevarata realitate sociala. Cand isi da seama ce fel de femeie a idolizat, incearca sa-si salveze ceea ce a mai ramas din demnitatea lui, cerandu-l scriitorile sale Emiliei si in final sinucigandu-se.

O alta drama este cea a lui Fred Vasilescu si a doamnei Maria T Manescu. Fred se dovedeste capabil sa paraseasca o femeie superioara, pe doamna T, desi nu e deloc exclus sa se sinucida din cauza ei. Fred sacrifica iubirea din vanitate, iar Ladima din demnitate.